

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО
Кафедра економіки і бізнесу

ПОГОДЖЕНО

Гарант ОПП «Підприємництво та торгівля»

доц. Болтянська Л.О.

«11» серпня 2025 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зав. кафедри,

к.е.н., доцент

Лариса БОЛТЯНСЬКА

«11» серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Економіка і організація сфери послуг»

для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр»
зі спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля»
за ОПП «Підприємництво та бізнес-технології»
(на основі повної загальної середньої освіти та ОКР «фаховий молодший
бакалавр»)
факультет економіки та бізнесу

2025 – 2026 н. р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Економіка і організація сфери послуг» для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» зі спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» за ОПП «Підприємництво та бізнес-технології» (на основі повної загальної середньої освіти та ОКР «Фаховий молодший бакалавр»). Запоріжжя, ТДАТУ. 2025. 14 с.

Розробник: к.е.н., доцент Оксана Лисак

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри економіки і бізнесу

Протокол № 1 від «11» серпня 2025 року

Завідувач кафедри економіки і бізнесу

к.е.н., доцент Лариса БОЛТЯНСЬКА

11 серпня 2025 року

1 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів 4	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування» (шифр і назва)	обов'язкова	
Загальна кількість годин – 120 годин	Спеціальність 076 «Підприємництво та торгівля»	Курс	Семестр
Змістових модулів - 2		3, 1с	6-й
Тижневе навантаження: аудиторних занять - 4 год. самостійна робота студента – 8 год.	Ступінь вищої освіти: «Бакалавр»	Вид занять	Кількість годин
		Лекції	20 год.
		Лабораторні заняття	-
		Практичні заняття	20 год.
		Семінарські заняття	-
		Самостійна робота	80 год.
		Форма контролю: екзамен	

2 МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сфера послуг у сучасній економіці посідає ключове місце, впливаючи на формування ВВП, зайнятість населення та розвиток суспільства в цілому. Для здобувачів спеціальності «Підприємництво та торгівля» вивчення цієї дисципліни є надзвичайно актуальним, оскільки сектор постійно адаптується до змін ринкових умов, впроваджує інновації та нові бізнес-моделі, що відкриває безліч можливостей для підприємців. У підприємницькій діяльності дедалі більше уваги приділяється інтеграції послуг у процеси торгівлі, зокрема логістику, сервісне обслуговування, рекламу та післяпродажну підтримку. Для успішного створення та розвитку бізнесу в сфері послуг потрібно розуміти особливості організації, фінансового планування, маркетингу та управління якістю. Роботодавці шукають спеціалістів, які здатні ефективно працювати у сфері послуг, застосовувати сучасні методи організації бізнесу та адаптуватися до викликів цифрової економіки.

Метою вивчення дисципліни «Економіка і організація сфери послуг» є формування у здобувачів системного розуміння економічних основ і організаційних механізмів функціонування підприємств у сфері послуг, розвиток навичок аналізу та управління діяльністю в цій галузі для забезпечення її ефективності та конкурентоспроможності.

Завданням дисципліни «Економіка і організація сфери послуг» є формування у здобувачів теоретичних знань та практичних навичок з організації та управління економічними процесами у сфері послуг, планування діяльності підприємств, забезпечення їх ефективності та конкурентоспроможності.

Таким чином, вивчення дисципліни дає здобувачам необхідний теоретичний і практичний базис для ефективної роботи в динамічному середовищі сфери послуг, що є важливим для професійного розвитку у сфері підприємництва та торгівлі.

Результати навчання (з урахуванням soft skills)

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.

ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК 10. Здатність діяти відповідально та свідомо.

ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Фахові компетентності

ФК 1. Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

ФК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.

ФК 6. Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

ФК 7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

ФК 9. Здатність до організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур.

ФК 10. Здатність до бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків і результатів діяльності у сфері підприємництва, торгівлі та біржової практики з урахуванням ризиків.

Програмні результати навчання

РН 2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

РН 11. Демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці.

РН 12. Володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.

РН 16. Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і застосовувати його на практиці.

РН 17. Вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів.

РН 20. Знати основи бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків та результатів діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур з урахуванням ризиків.

РН 23. Демонструвати вміння обґрунтовувати вибір способів застосування сучасних бізнес-технологій з урахуванням умов ведення бізнесу.

Soft skills:

- **комунікативні навички:** письмове, вербальне й невербальне спілкування; - уміння спілкуватися по e-mail; вести суперечки і відстоювати свою позицію, спілкування в конфліктній ситуації; навички створення, керування й побудови відносин у команді.

- **уміння виступати привселюдно:** навички, необхідні для виступів на публіці; проводити презентації.

- **керування часом** - уміння справлятися із завданнями вчасно.

- **гнучкість і адаптивність:** гнучкість, адаптивність і здатність мінятися; уміння аналізувати ситуацію, орієнтування на вирішення проблем.

- **лідерські якості:** уміння спокійно працювати в напруженому середовищі; уміння ухвалювати рішення; уміння встановлювати мету, планувати.

- **особисті якості:** креативне й критичне мислення; етичність, чесність, терпіння, повага до навколишніх.

Міждисциплінарні зв'язки з урахуванням структурно-логічної схеми ОПП «Підприємництво та бізнес-технології».

Перелік навчальних дисциплін, знання з яких потрібні для вивчення освітньої компоненти «Економіка і організація сфери послуг»: «Економіка підприємства», «Торговельне підприємництво», «Інвестування».

Перелік навчальних дисциплін, вивчення яких у подальшому базується на матеріалі освітньої компоненти «Економіка і організація сфери послуг»: «Бізнес-планування».

3 ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1: ЕКОНОМІКА СФЕРИ ПОСЛУГ

Тема 1. Сутність та особливості сфери послуг у ринковій економіці

Значення сфери послуг у сучасній економіці. Поняття сфери послуг: еволюція, сутність та ознаки. Чинники розвитку сфери послуг у ринкових умовах. Сфера послуг в Україні та світі: тенденції та перспективи. Роль сфери послуг у підвищенні економічної конкурентоспроможності.

Поняття та необхідність класифікації послуг. Основні підходи до класифікації: міжнародний та національний рівні. Соціальні, економічні та культурні аспекти послуг. Роль послуг у розвитку економіки: прямий і непрямий вплив. Практичні приклади впливу різних видів послуг на економіку.

Тема 2. Основи ціноутворення у сфері послуг

Особливості формування цін у сфері послуг. Чинники, що впливають на цінову політику підприємств сфери послуг. Методи ціноутворення: класичні та сучасні підходи. Роль конкуренції у встановленні цін. Приклади цінових стратегій у різних сегментах сфери послуг.

Тема 3. Організація та управління витратами у підприємствах сфери послуг

Склад витрат підприємств у сфері послуг. Методи обліку витрат і їх оптимізація. Взаємозв'язок витрат та якості послуг. Планування витрат у короткостроковій та довгостроковій перспективі. Інструменти зниження витрат без шкоди для якості.

Тема 4. Економічна ефективність діяльності підприємств сфери послуг

Показники ефективності підприємств сфери послуг. Методи оцінки економічної ефективності. Рентабельність як ключовий показник результативності. Аналіз кейсів успішних підприємств сфери послуг. Шляхи підвищення економічної ефективності.

Тема 5. Інновації та їх значення у розвитку сфери послуг

Поняття та класифікація інновацій у сфері послуг. Роль інновацій у конкурентоспроможності підприємств. Вплив цифрових технологій на розвиток послуг. Інноваційні підходи до управління послугами. Тренди інновацій у сфері послуг.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2: ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ СФЕРИ ПОСЛУГ

Тема 6. Організаційно-правові форми підприємств у сфері послуг

Організаційно-правові форми підприємств: класифікація та особливості. Вибір організаційної форми залежно від виду послуг. Нормативно-правове регулювання діяльності у сфері послуг. Переваги та недоліки різних форм організації бізнесу. Практичні аспекти створення підприємств у сфері послуг.

Тема 7. Особливості маркетингу та стратегічного планування у сфері послуг

Маркетинг послуг: основні принципи та особливості. Стратегічне планування у сфері послуг: основи та етапи. Розробка маркетингової стратегії для підприємств сфери послуг. Інструменти просування послуг у цифровому середовищі. Кейси ефективного маркетингу у сфері послуг.

Тема 8. Управління якістю надання послуг

Поняття якості у сфері послуг: специфіка оцінювання. Методи управління якістю: міжнародний досвід. Системи сертифікації якості у сфері послуг (ISO, НАССР тощо). Значення відгуків клієнтів у підвищенні якості. Інструменти моніторингу якості у підприємствах.

Тема 9. Персонал у сфері послуг: підбір, навчання та мотивація

Вимоги до персоналу у сфері послуг: компетенції та кваліфікація. Ефективні методи підбору персоналу. Навчання персоналу: програми підвищення кваліфікації. Мотивація та лояльність працівників: практичні кейси. Роль команди у досягненні успіху підприємства сфери послуг.

Тема 10. Організація взаємодії з клієнтами у сфері послуг (CRM-системи). Цифровізація та сучасні технології в організації сфери послуг

Поняття CRM та його значення для підприємств сфери послуг. Інструменти автоматизації взаємодії з клієнтами. Побудова довгострокових відносин із клієнтами. Використання даних для персоналізації послуг. Приклади впровадження CRM-систем у сфері послуг.

Вплив цифровізації на сферу послуг. Використання штучного інтелекту у сфері послуг. Онлайн-платформи як інструмент управління бізнесом. Автоматизація бізнес-процесів у сфері послуг. Тренди цифрових технологій у сучасному бізнесі.

4 СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				балів
			годин				
			лк	лаб	пр.	СРС	
Змістовий модуль 1. «ЕКОНОМІКА СФЕРИ ПОСЛУГ»							
1	Лекція 1	Сутність та особливості сфери послуг у ринковій економіці.	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 1	Сутність та особливості сфери послуг у ринковій економіці	-	-	2	-	3
	Самостійна робота 1	Виконання практичних завдань, робота на НІП	-	-	-	7	2
2	Лекція 2	Основи ціноутворення у сфері послуг	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 2	Основи ціноутворення у сфері послуг	-	-	2	-	3
	Самостійна робота 2	Виконання практичних завдань, робота на НІП	-	-	-	7	2
3	Лекція 3	Організація та управління витратами у підприємствах сфери послуг.	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 3	Організація та управління витратами у підприємствах сфери послуг	-	-	2	-	3
	Самостійна робота 3	Виконання практичних завдань, робота на НІП	-	-	-	7	2
4	Лекція 4	Економічна ефективність діяльності підприємств сфери послуг	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 4	Економічна ефективність діяльності підприємств сфери послуг	-	-	2	-	3
	Самостійна робота 4	Виконання практичних завдань, робота на НІП	-	-	-	7	2
5	Лекція 5	Інновації та їх значення у розвитку сфери послуг	2				
	Практичне заняття 5	Інновації та їх значення у розвитку сфери послуг	-	-	2	-	3
	Самостійна робота 5	Виконання практичних завдань, робота на НІП	-	-	-	7	2
6-7	Самостійна робота	Підготовка до написання ПМК I	-	-	-	5	-
	ПМК I	Підсумковий контроль за змістовий модуль I	-	-	-	-	10
Всього за змістовий модуль 1 - 60 год.			10	0	10	40	35
Змістовий модуль 2. «ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ СФЕРИ ПОСЛУГ»							
8	Лекція 6	Організаційно-правові форми підприємств у сфері послуг	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 6	Організаційно-правові форми підприємств у сфері послуг	-	-	2	--	3
	Самостійна робота 6	Виконання практичних завдань, робота на НІП	-	-	-	7	2
9	Лекція 7	Особливості маркетингу та стратегічного планування у сфері послуг.	2				

	Практичне заняття 7	Особливості маркетингу та стратегічного планування у сфері послуг	-	-	2	-	3
	Самостійна робота 7	Виконання практичних завдань, робота на НІП	-	-	-	7	2
10	Лекція 8	Управління якістю надання послуг	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 8	Управління якістю надання послуг	-	-	2	-	3
	Самостійна робота 8	Виконання практичних завдань, робота на НІП	-	-	-	7	2
11	Лекція 9	Персонал у сфері послуг: підбір, навчання та мотивація.	2				
	Практичне заняття 9	Персонал у сфері послуг: підбір, навчання та мотивація	-	-	2	-	3
	Самостійна робота 9	Виконання практичних завдань, робота на НІП	-	-	-	7	2
12	Лекція 10	Організація взаємодії з клієнтами у сфері послуг (CRM-системи). Цифровізація та сучасні технології в організації сфери послуг	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 10	Організація взаємодії з клієнтами у сфері послуг (CRM-системи). Цифровізація та сучасні технології в організації сфери послуг	-	-	2	-	3
	Самостійна робота 10	Виконання практичних завдань, робота на НІП	-	-	-	7	2
13-14	Самостійна робота	Підготовка до написання ПМК II	-	-	-	5	
	ПМК II	Підсумковий контроль за змістовий модуль II	-	-	-		10
Всього за змістовний модуль 2 – 60 год.			10	0	10	40	35
Екзамен							30
Всього з навчальної дисципліни – 120 год.			20	0	20	80	100

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 1

1. Значення сфери послуг у сучасній економіці.
2. Поняття сфери послуг: еволюція, сутність та ознаки.
3. Чинники розвитку сфери послуг у ринкових умовах.
4. Сфера послуг в Україні та світі: тенденції та перспективи.
5. Роль сфери послуг у підвищенні економічної конкурентоспроможності.
6. Поняття та необхідність класифікації послуг.
7. Основні підходи до класифікації: міжнародний та національний рівні.
8. Соціальні, економічні та культурні аспекти послуг.
9. Роль послуг у розвитку економіки: прямий і непрямий вплив.
10. Практичні приклади впливу різних видів послуг на економіку.
11. Особливості формування цін у сфері послуг.
12. Чинники, що впливають на цінову політику підприємств сфери послуг.
13. Методи ціноутворення: класичні та сучасні підходи.
14. Роль конкуренції у встановленні цін.
15. Приклади цінових стратегій у різних сегментах сфери послуг.
16. Склад витрат підприємств у сфері послуг.
17. Методи обліку витрат і їх оптимізація.
18. Взаємозв'язок витрат та якості послуг.
19. Планування витрат у короткостроковій та довгостроковій перспективі.
20. Інструменти зниження витрат без шкоди для якості.
21. Показники ефективності підприємств сфери послуг.
22. Методи оцінки економічної ефективності.
23. Рентабельність як ключовий показник результативності.
24. Аналіз кейсів успішних підприємств сфери послуг.
25. Шляхи підвищення економічної ефективності.
26. Поняття та класифікація інновацій у сфері послуг.
27. Роль інновацій у конкурентоспроможності підприємств.
28. Вплив цифрових технологій на розвиток послуг.
29. Інноваційні підходи до управління послугами.
30. Тренди інновацій у сфері послуг.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 2

1. Організаційно-правові форми підприємств: класифікація та особливості.
2. Вибір організаційної форми залежно від виду послуг.

3. Нормативно-правове регулювання діяльності у сфері послуг.
4. Переваги та недоліки різних форм організації бізнесу.
5. Практичні аспекти створення підприємств у сфері послуг.
6. Маркетинг послуг: основні принципи та особливості.
7. Стратегічне планування у сфері послуг: основи та етапи.
8. Розробка маркетингової стратегії для підприємств сфери послуг.
9. Інструменти просування послуг у цифровому середовищі.
10. Кейси ефективного маркетингу у сфері послуг.
11. Поняття якості у сфері послуг: специфіка оцінювання.
12. Методи управління якістю: міжнародний досвід.
13. Системи сертифікації якості у сфері послуг (ISO, НАССР тощо).
14. Значення відгуків клієнтів у підвищенні якості.
15. Інструменти моніторингу якості у підприємствах.
16. Вимоги до персоналу у сфері послуг: компетенції та кваліфікація.
17. Ефективні методи підбору персоналу.
18. Навчання персоналу: програми підвищення кваліфікації.
19. Мотивація та лояльність працівників: практичні кейси.
20. Роль команди у досягненні успіху підприємства сфери послуг.
21. Поняття CRM та його значення для підприємств сфери послуг.
22. Інструменти автоматизації взаємодії з клієнтами.
23. Побудова довгострокових відносин із клієнтами.
24. Використання даних для персоналізації послуг.
25. Приклади впровадження CRM-систем у сфері послуг.
26. Вплив цифровізації на сферу послуг.
27. Використання штучного інтелекту у сфері послуг.
28. Онлайн-платформи як інструмент управління бізнесом.
29. Автоматизація бізнес-процесів у сфері послуг.
30. Тренди цифрових технологій у сучасному бізнесі.

6 МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи навчання, які використовуються в процесі проведення лекційних та практичних занять з навчальної дисципліни Економіка і організація сфери послуг: лекції з використанням мультимедійних презентацій та проблемного викладання, робота в групах, розв'язування ситуаційних завдань, кейсів.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Басюк Т.П., Керанчук Т.Л. Економіка готельно-ресторанного бізнесу: навч. посіб. Київ: НУХТ, 2018. 282 с.
2. Власова, Н.С. Краснокутська, О.А. Круглова, Мілаш І.В. Економіка ресторанного господарства: навч. посіб. Харків: Світ Книг, 2015. 389 с.
3. Іванова Л. О. Маркетинг послуг : навчальний посібник / Л. О. Іванова, Б. Б. Семак, О. М. Вовчанська. – Львів : Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2018. 508 с.
4. Ковешніков В.С., Мальська М.П., Роглев Х.Й. Організація готельно-ресторанної справи: навч. посіб. Київ: Кондор, 2015. 752 с.
5. Мальська М. П. Готельний, ресторанний та туристичний бізнес: теорія та практика : навч. посіб. / М. П. Мальська, І. Г. Пандяк. – [4-ге вид. перероб. та доп.]. – Київ : ЦУЛ, 2018. 472 с.
6. Угоднікова О. І. Організація сервісної діяльності : конспект лекцій для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти всіх форм навчання зі спеціальності 073 – Менеджмент / О. І. Угоднікова ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2023. 90 с.

Допоміжна

1. Assessing the impact of innovative strategies on entrepreneurial growth and business development. / Sheibut, D., Smolych, D., Kostyk, Y., Rachynska, H., Lysak, O. Multidisciplinary Science Journal, 2024, 6, e2024ss0703
2. Yakushev O. Інноваційні технології в управлінні бізнес-процесами підприємств сфери готельно-ресторанних та туристичних послуг //Ресторанний і готельний консалтинг. Інновації. – 2020. Т. 3. №. 2. С. 195-208.
3. Болтянська Л.О. Економіка та бізнес: курс лекцій для здобувачів ступеня вищої освіти «Магістр» зі спеціальності 122 «Комп'ютерні науки» – Мелітополь, 2020. 160 с.
4. Васильців Т. Г. Економіка малого підприємства : навч. посіб. Київ: Знання, 2013. 446 с.
5. Влащенко Н. М. Інноваційні технології у ресторанному, готельному господарстві та туризмі : навч. посіб. / Н. М. Влащенко ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. 373 с.
6. Дернова І. Світовий ринок послуг: сучасний стан та тенденції розвитку //Економіка та суспільство. 2023. №. 50.
7. Кліпкова О. І. Інноваційні компоненти процесу управління персоналом у сфері послуг //Підприємництво та інновації. 2022. №. 25. С. 46-50.
8. Кузнєцова Н. М. Основи економіки підприємств сфери обслуговування: навч. посіб. / Н. М. Кузнєцова. – [2-е вид.]. – Київ: Інститут туризму, 2016. 173 с.
9. Лисак О.І., Андрєєва Л.О., Болтянська Л.О. Економіка підприємства: навчальний посібник - Мелітополь: Люкс, 2020. 272 с.

10. Мальська М.П. Готельний бізнес: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 472 с.
11. Машир Н. П. Ресторанний сервіс та секрети гостинності [Електрон. ресурс] : навч. посіб. / Н. П. Машир, А. П. Пасюк. – [2-ге вид., доп. і випр.] – Електрон. текст. дані. Київ : Кондор, 2016. 392 с. Режим доступу: <http://elib.chdtu.edu.ua/e-books/2677>
12. Моргулець О.Б. Менеджмент у сфері послуг: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 384 с.
13. Мостова Л. М. Організація обслуговування у закладах ресторанного господарства : навч. посіб. / Л. М. Мостова., О. В. Новікова. – Київ : Ліра-К, 2012. 388 с.
14. Орлова К. Є. Управління бізнесом : підручник [Електронне видання] / К. Є. Орлова. – Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка», 2019. 319 с.
15. Парфентьева О.. «Роль сфери послуг у забезпеченні конкурентоспроможності національної економіки у контексті сталого розвитку». Економіка та суспільство, 2023. вип. 52 (Червень). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-52-53>.
16. Салухіна Н.Г.. Стандартизація і сертифікація товарів і послуг: Навч. посіб. К.: ЦУЛ 2019. 424 с.
17. Світлична В. Ю., Александрова С. А. Економіка туризму: підручник. – 2022.
18. Сервісологія та сервісна діяльність [Електрон. ресурс] : косп. лекц. : для здобувачів освітнього ступеня «магістр» усіх форм навчання спеціальностей 242 – Туризм та 241 – Готельно-ресторанна справа / Л. Л. Івашина; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. – Електрон. текст. дані. – Черкаси : ЧДТУ, 2018. 133 с. – Режим доступу: <http://elib.chdtu.edu.ua/e-books/2763>
19. Черниш І.В. Сучасні форми і методи мотивації персоналу підприємств сфери послуг / І.В Черниш, М.В. Козик // Економіка і регіон. – 2021. № 1 (80). С. 87-91. DOI 10.26906/EiR.2021.1(80).2242

8. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Освітній портал ТДАТУ <http://op.tsatu.edu.ua>
2. Наукова бібліотека ТДАТУ <http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/>
3. Методичний кабінет кафедри економіки і бізнесу.
4. Сайт кафедри економіки і бізнесу <http://www.tsatu.edu.ua/et/>
5. Internet.